

IZGARALI KATI ATIK YAKMA TEKNOLOJISI SUNUMU

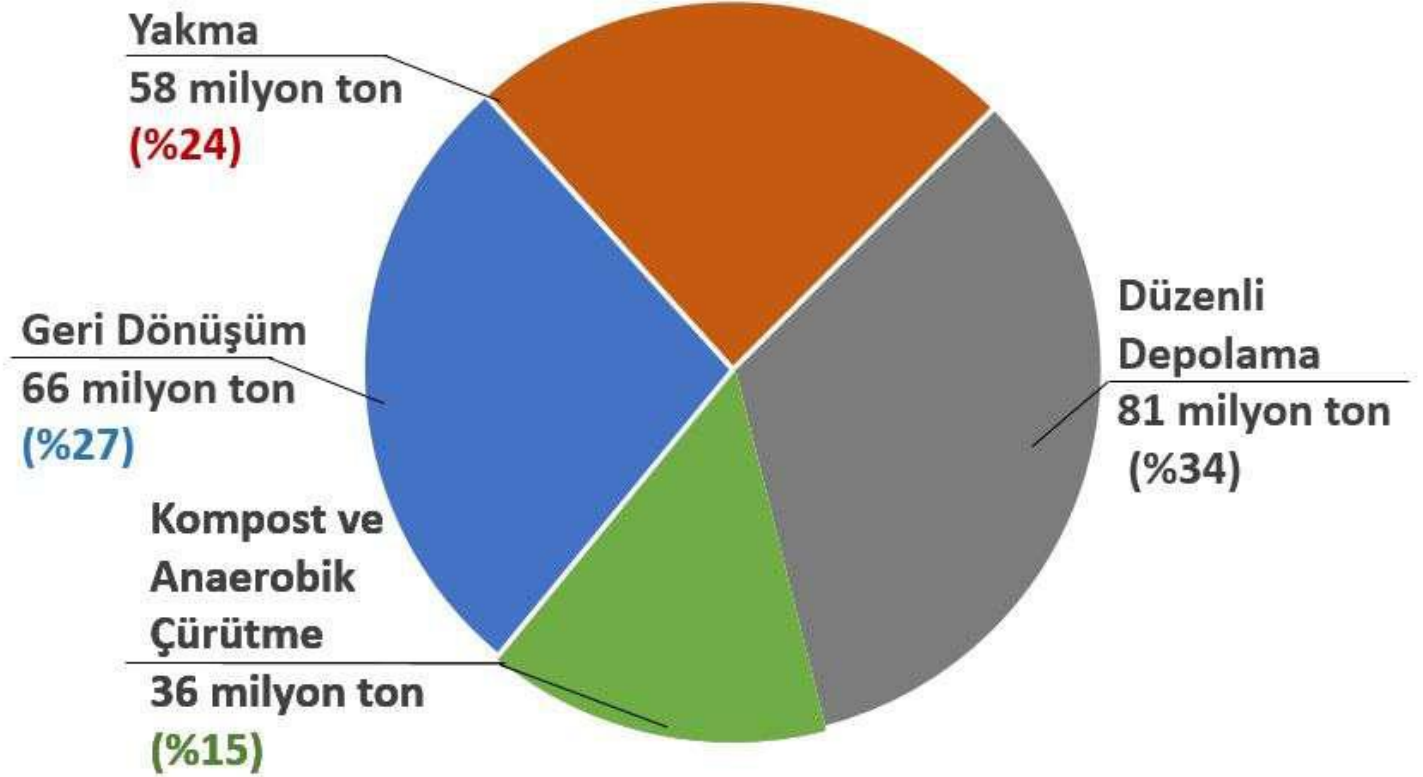
PROBAY

energy.... engineering...architectural services...construction...

**WITH LEADING TECHNOLOGIES
CREATING BEAUTIFUL ENVIRONMENT**

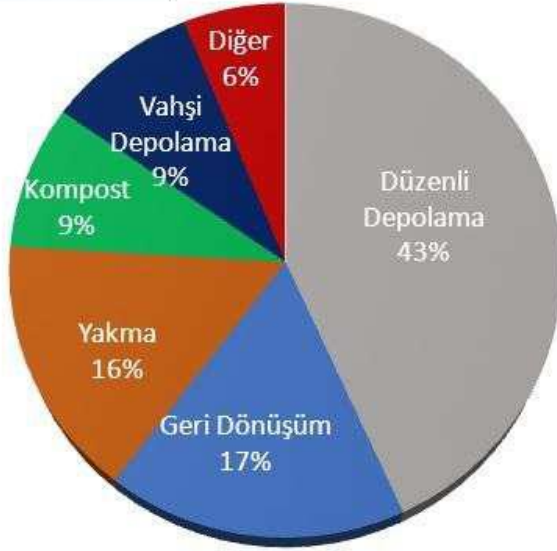
AB-28

Toplam: 241.000.000 ton/yıl

DÜNYA ve AVRUPA GENELİNDE EVSEL KATI ATIK YÖNETİMİ

DÜNYA

Toplam: 783.000.000 ton/yıl

Kaynak: A Global Review of Solid Waste Management, The World Bank, 2012

AVRUPA

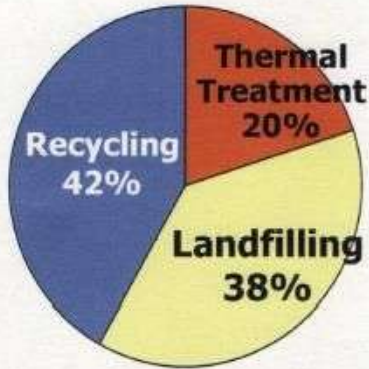
Toplam: 241.000.000 ton/yıl

Kaynak: Eurostat, 2012 (European Commission)

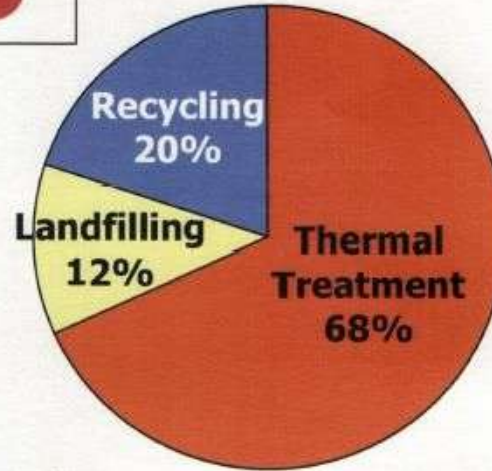
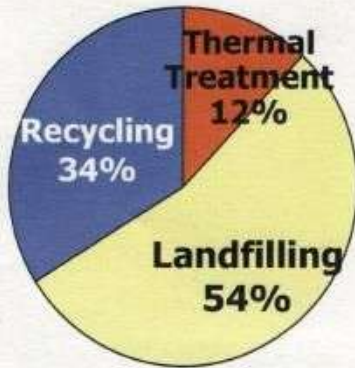
Source: CEWEP

60 million ton/y - MSW
With 420 plants

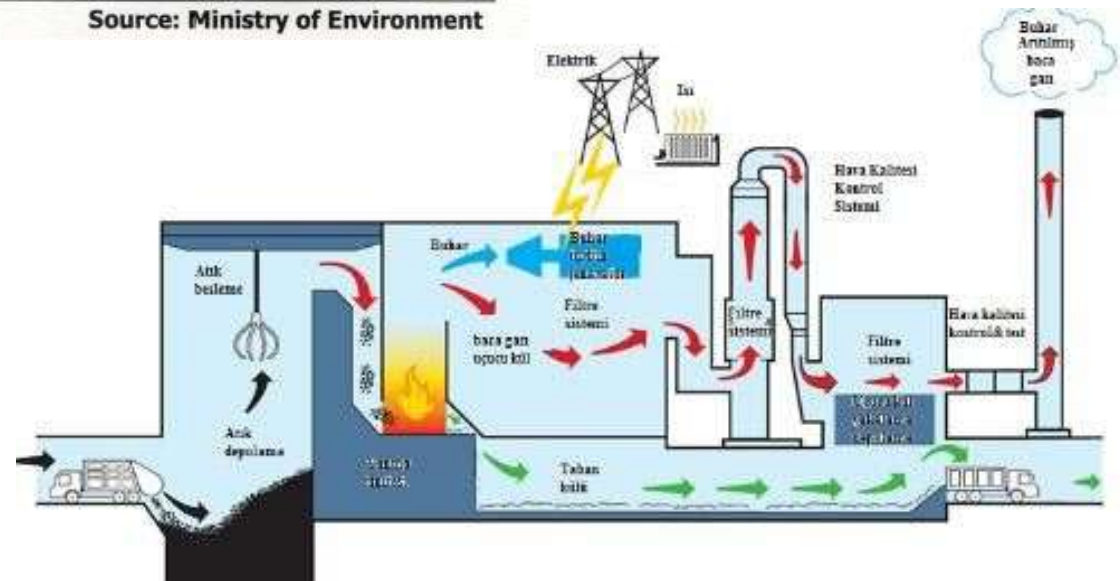
Source: USEPA

29 million ton/y - MSW
With 85 plants

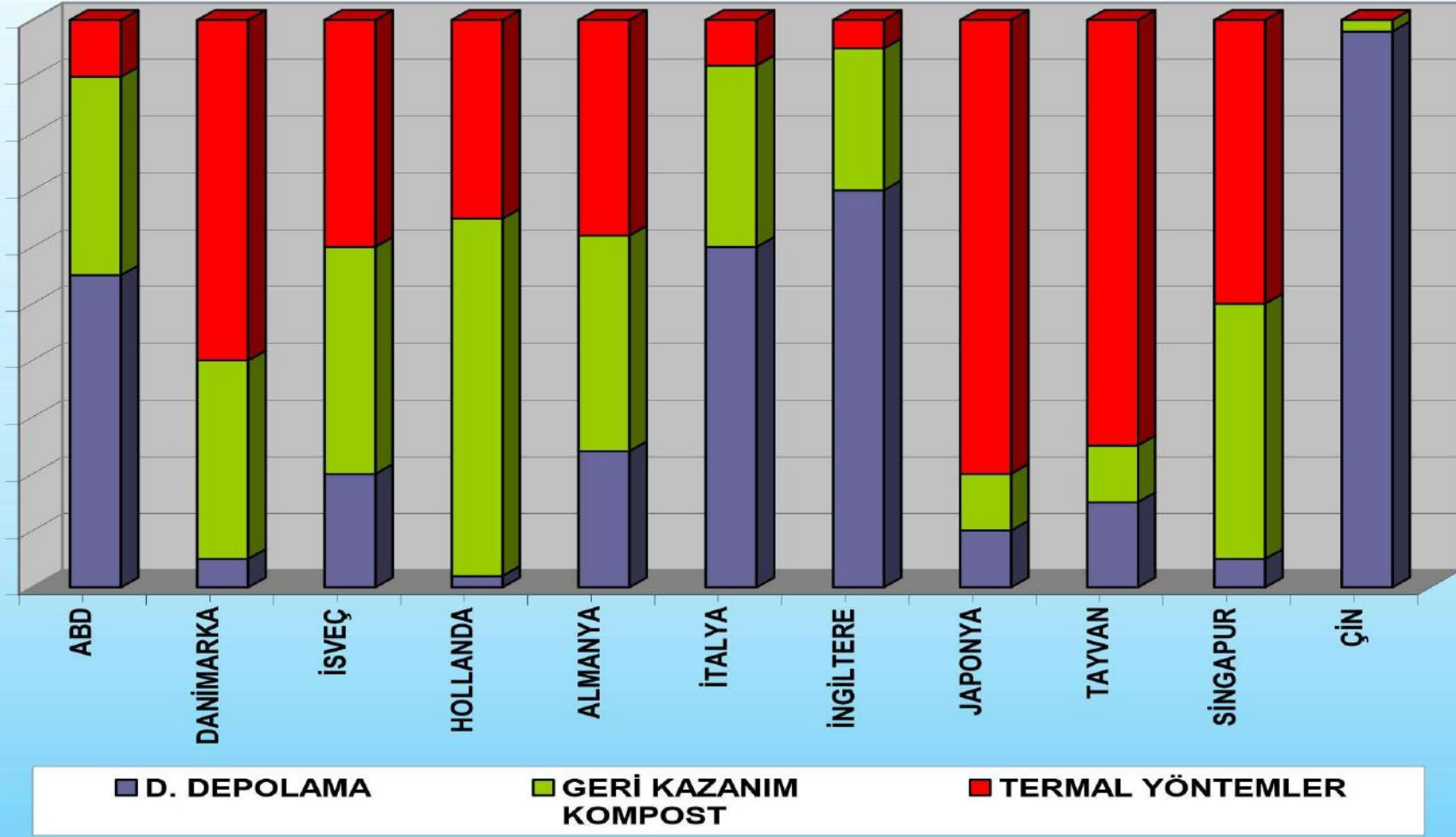

33 million tons of MSW per year
Goes To
1,243 Thermal Treatment plants

Source: Ministry of Environment

Bertaraf Yöntemleri Kullanımı

Kaynak: Chilton M., "WTE Worldwide", Waste Management World, Nov-Dec 2008

ATIK YAKMA

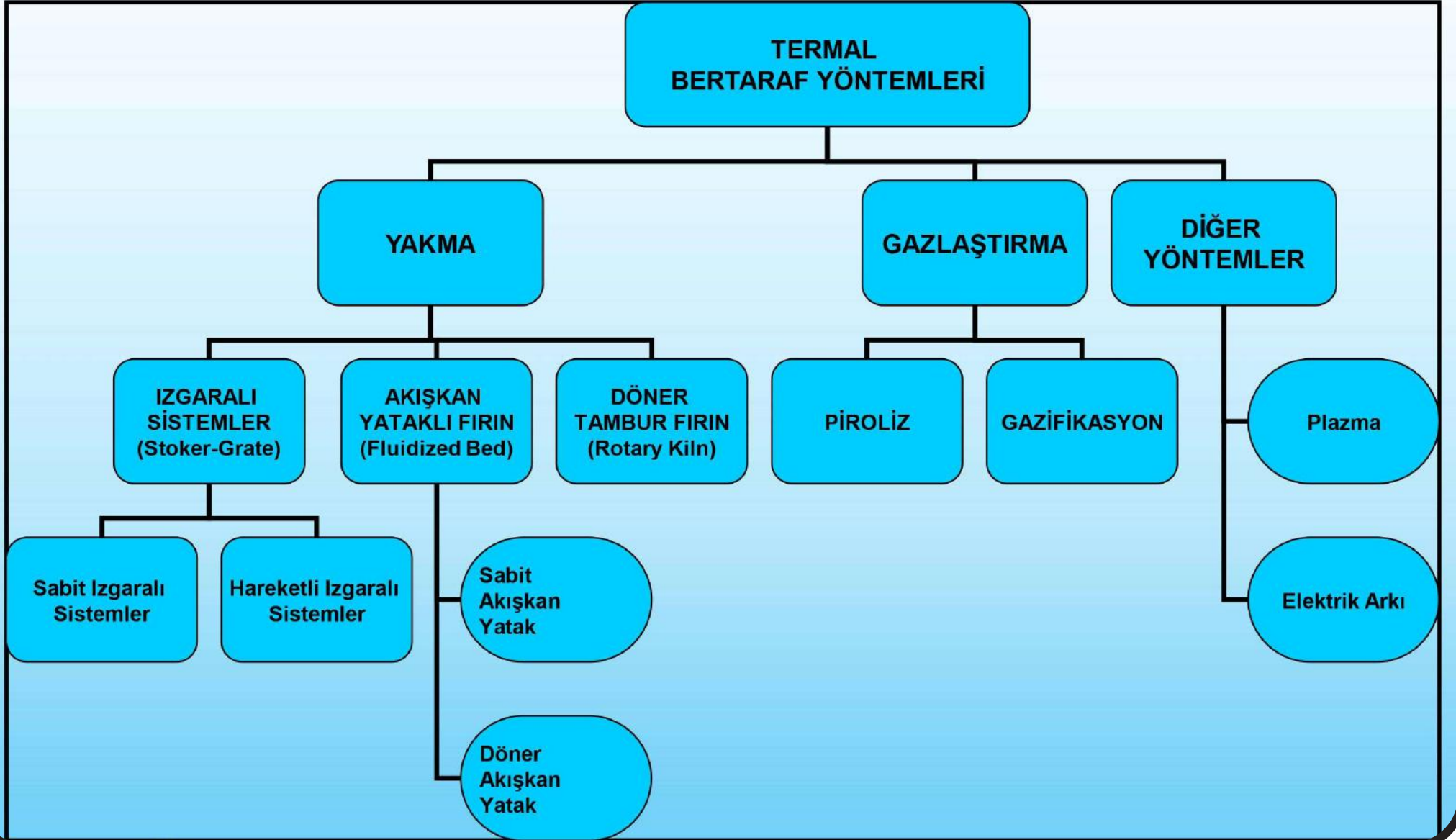
AVANTAJLAR

- Diğer atık bertarafı yöntemlerine göre en az alan ihtiyacı
- Giren atığın ağırlık olarak %25'e, hacim olarak %10'a azaltılması
- Atık nakliye bedellerinin azaltılması (şehrin içine kurulması halinde)
- Küllerin inşaat sektöründe hammadde olarak kullanılması
- Enerji üretimi (elektrik ve sıcak su)
- Sera etkisi oluşturan fosil kaynaklı yakıtlarının kullanımının azaltılması

DEZAVANTAJLAR

- Yüksek ilk yatırım maliyeti
- Yüksek işletme maliyetleri
- Halkın tepkisi

TERMAL YÖNTEMLER

Piroliz, Gazifikasyon ve Yakma

Avrupa'da evsel katı atık bertarafı için kullanılan teknolojilerin yüzdeleri. (1996 – 2006 tarihleri arası kurulan tesisler)

ÜLKE	PYROLYSIS & GASIFICATION (%)	YAKMA	
		AKIŞKAN YATAK (%)	IZGARALI (%)
Belgium	3	10	87
France	9	34	57
Germany	35	10	55
Italy	35	30	35
Nerharland	5	10	85
England	14	36	50

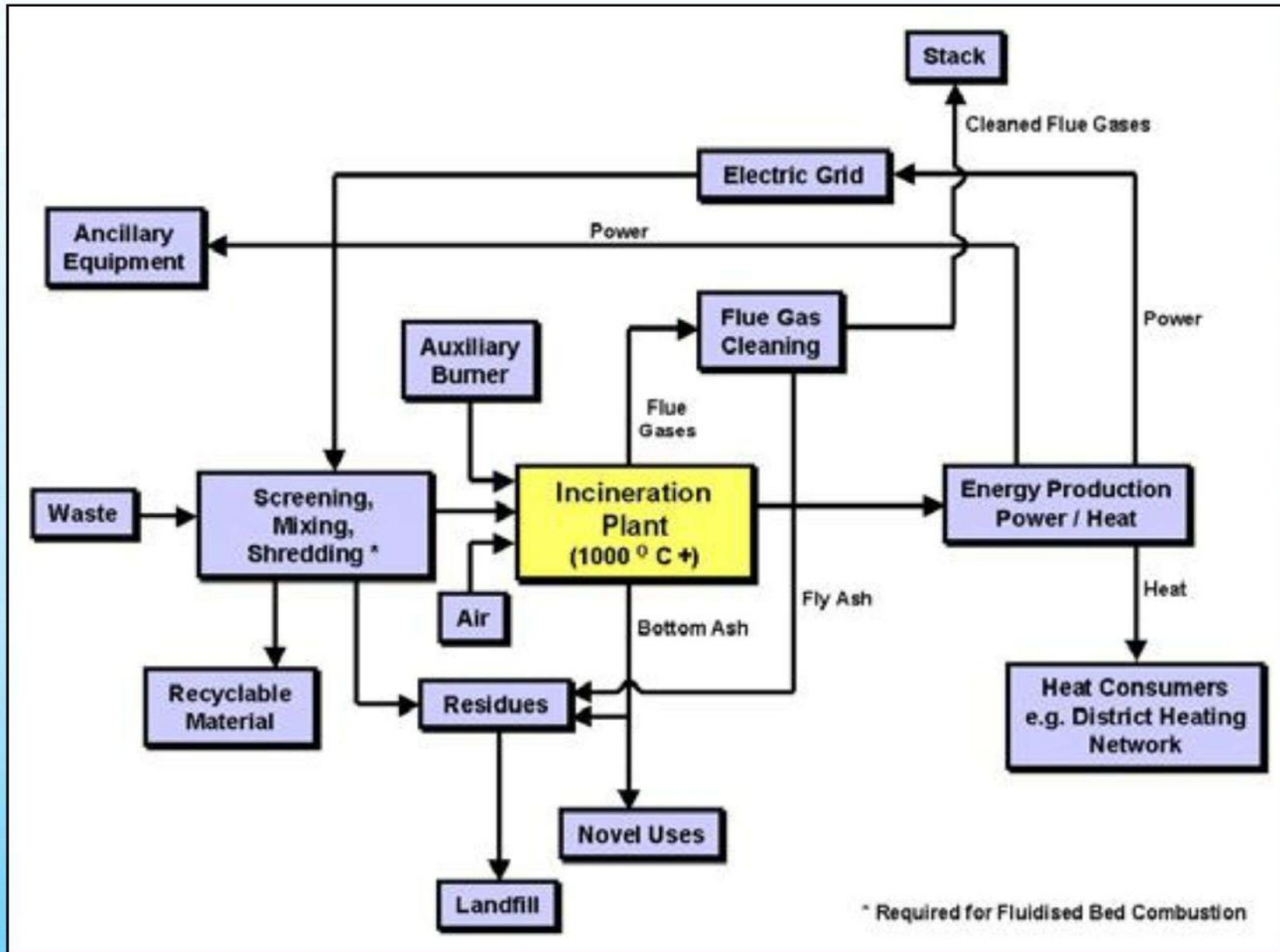

Termal Bertaraf Yöntemleri - Kıyaslamalar

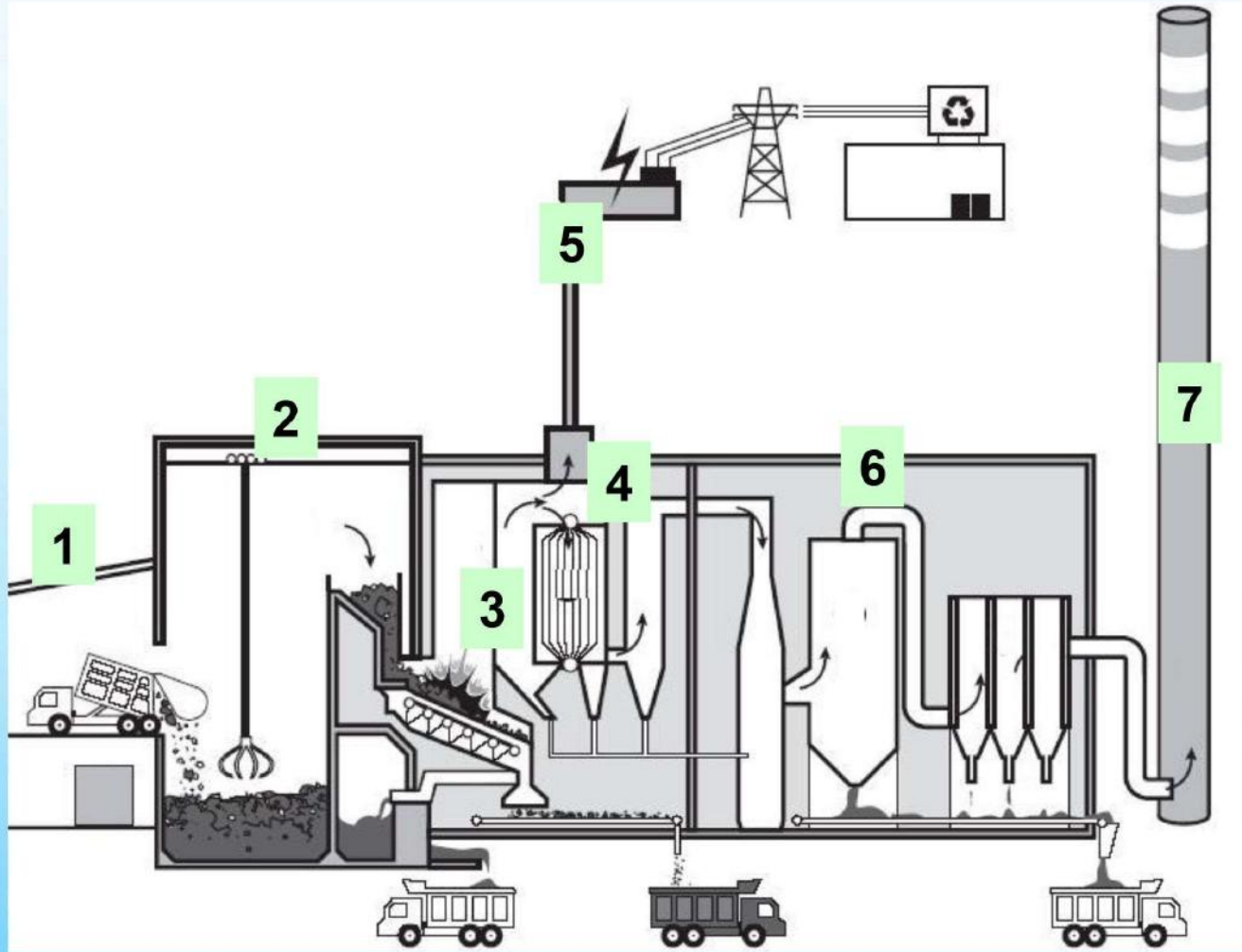
	YAKMA	PİROLİZ	GAZİFİKASYON
Reaksiyon Sıcaklığı (° C)	800 – 1450	250 – 700	500 – 1600
Yanma Odası Basıncı (bar)	1	1	1-45
Ortam	Hava	İnert – Azot	O ₂ , H ₂ O
Stokiyometrik Hava Oranı	> 1	0	< 1
Gaz Halindeki Ürünler	CO ₂ , O ₂ , N ₂	H ₂ , CO, H ₂ O, N ₂	H ₂ , CO, CO ₂ , CH ₄ , H ₂ O, N ₂
Katı Haldeki Ürünler	Kül, Cüruf	Kül, Kömür	Cüruf, Kül
Sıvı Haldeki Ürünler	-	Piroliz Yağı, Su	-

Kaynak: “Reference Document on the Best Available Techniques for Waste Incineration”, European Commission Integrated Pollution Prevention and Control, Brüksel, 2006

Yakma Akım Şeması

Atık Yakma Tesisi Üniteleri

1. Atık Kabul ve Boşaltma
2. Atık Depolama Haznesi
3. Yanma Odası
4. Buhar Üretimi (Kazan)
5. Enerji Üretimi (Jeneratör)
6. Arıtma Birimleri
7. Baca

1. Atık Kabul ve Ön İşlem

Atık kabul biriminde faturalandırma, denetleme ve kontrol maksadıyla atık tartılır, kaynak bilgileri, miktarı ve türü kaydedilir.

2. Depolama ve Atık Besleme

- Atık, miktar ve içeriğindeki günlük değişimleri dengelemek amacıyla depolama yapısında biriktirilir.
- Depolama yapısı genelde betonarme su geçirmez yapı şeklinde inşa edilir.
- Buraya boşaltılan atık köprü vincine bağlı kancalar kullanılarak karıştırılır.
- Atık yakma aşamasından ihtiyaç duyulan hava; atık depolama yapısından emilerek yakma odasına iletilir.

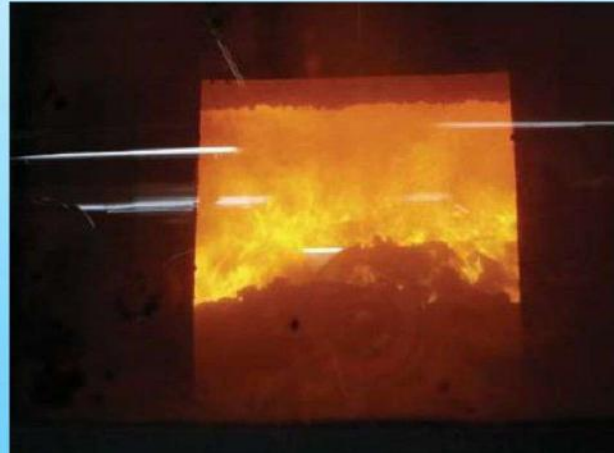

2. Atık Besleme

3. Yanma Odası (Fırın)

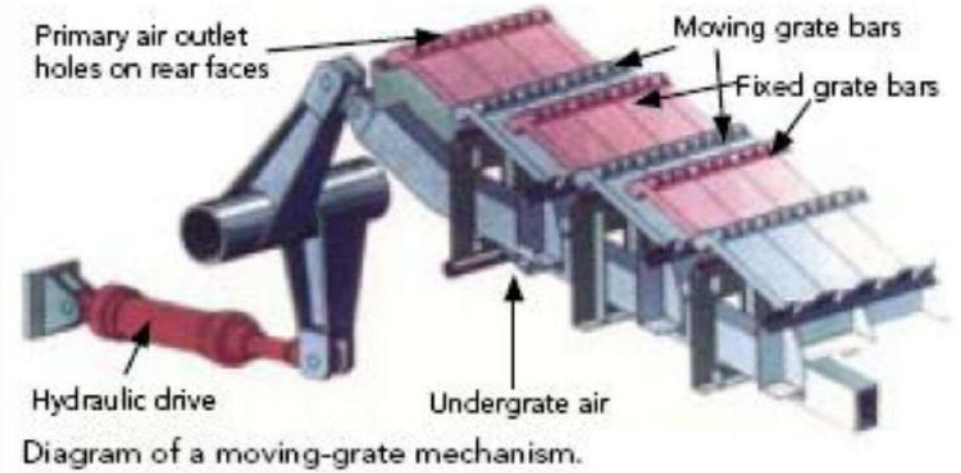
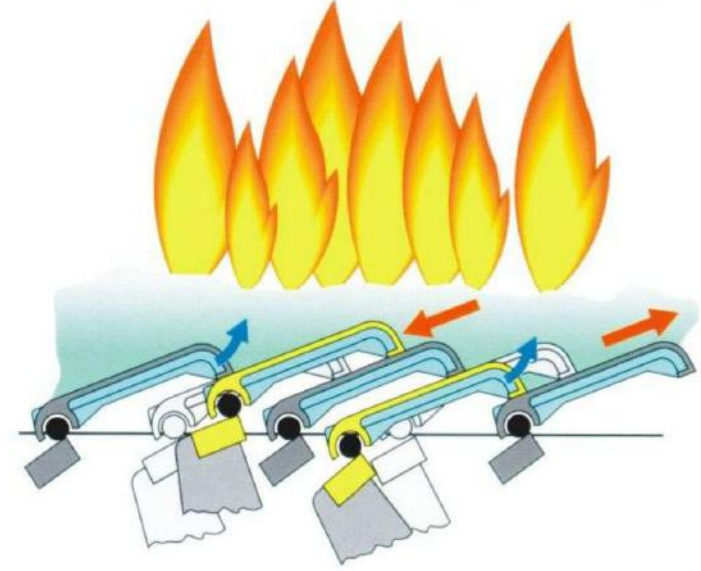
- Avrupa'da kurulu olan evsel katı atık yakma tesislerin **%90'ında ızgaralı sistem kullanılmaktadır.**
- Karışık evsel katı atıkların yakılması için en çok kullanılan teknik **ızgaralı yakma sistemleridir.**
- Iızgaralı sistemlerde evsel katı atıkların yanında, **tehlikeli nitelikte olmayan endüstriyel atıklar ve arıtma tesisi çamurları** da yakılabilmektedir.

Yakma Teknikleri – 1 Izgaralı Sistemler (Stoker)

Yanma odası içi hareketli ızgaralar

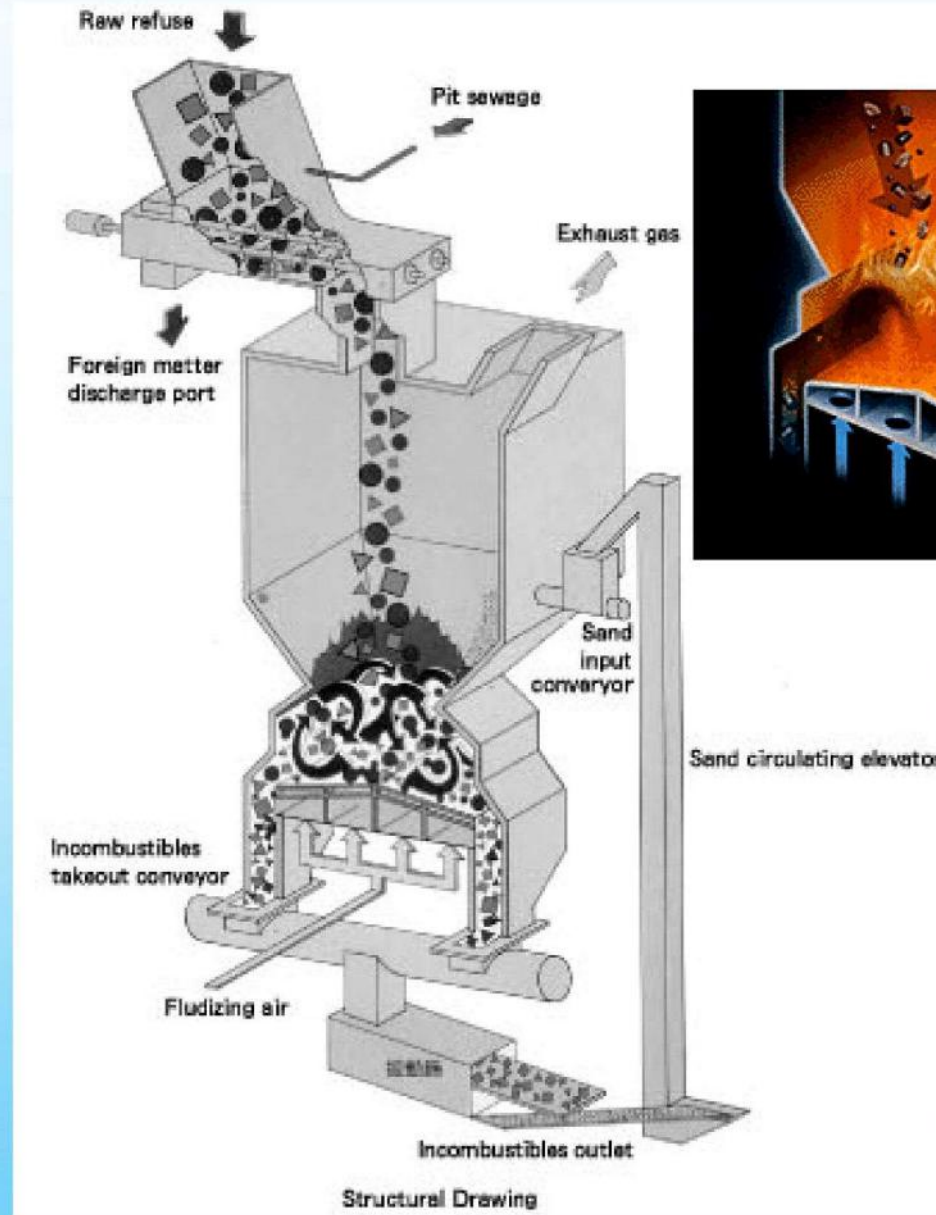

Hareketli ızgara

Yakma Teknikleri – 2 Akışkan Yatak

- Yanma odasının alt kısmında sıcak **hava üflenerek uçurulan kum** kullanılır.
- Atık yanma işleminden önce belli tane büyüklüğünü sağlayacak şekilde parçalanmak amacıyla bir **ön işlemden** geçirilir.
- Kızgın kum ile karışan atık fazla hava varlığında yanar.
- **Sabit akışkanlar yatağı** fırınlarının ortasında genellikle huni veya silindirik şekilde düzenlenmiş bir reaktör bulunur. **Döner akışkanlar yatağı** fırınları, sabit olanların geliştirilmiş şekilleridir. Burada, yakma sonucu oluşan küller, yakma hücrelerine geri aktarılır.

Yakma Teknikleri – 3 Döner Tambur Fırın

- Özellikle **tehlikeli atık bertarafı** için kullanılmaktadır.
- Yanma odasının ardında bir son yanma bölümü (**afterburner**) kullanılır. Yatay döner fırında yakılamayan baca gazları ve tozlar, afterburnerde daha yüksek sıcaklıkta yakılır.
- Atıklar döner silindir fırında **tam yanma** sağlayıncaya kadar kalmalıdır. Bu bekletme süresi atık cinsine, kullanılan teknolojiye ve işletme şartlarına bağlı olarak değişmektedir.
- Sıcaklık evsel atık için en az **850°C**, tehlikeli ve tıbbî atık için ise en az **1200 °C'de** tutulmalıdır.

Yakma Tekniklerinin Avantaj ve Dezavantajları

	AVANTAJLAR	DEZAVANTAJLAR
Izgaralı Sistemler (Grate, Stoker)	<ul style="list-style-type: none"> o Ön işleme gerek yoktur. o Yaygın kullanım o Değişik kompozisyona ve kalorifik değere sahip atıklar için uyarlanabilir o % 85'e varan termal verim değerleri elde edilebilir o 1200 ton/gün kapasiteye kadar çıkılabilir	<ul style="list-style-type: none"> • Tehlikeli atıkların bertafında kullanılamaz. • Bakım ve İYM yüksek
Akışkan Yataklı Sistemler (Fluidized Bed)	<ul style="list-style-type: none"> o Değişik kompozisyona ve kalorifik değere sahip atıklar için uyarlanabilir o %80'e varan termal verim değerleri elde edilebilir	<ul style="list-style-type: none"> o Atıklar ön işleme tabi tutulmalıdır. o Daha az kullanılan bir teknik olduğu için işletmede sorunlar yaşanabilir.
Döner Tambur Fırın (Rotary Kiln)	<ul style="list-style-type: none"> o Sıvı ve katı her tür atık için kullanılabilir o Ön işleme gerek yok o %90 termal verim	<ul style="list-style-type: none"> o Az yaygın o Maliyet bakım oldukça yüksek o Daha az kullanılan bir teknik olduğu için işletmede sorunlar yaşanabilir o 480 t/d

4. Enerji Geri Kazanımı

Atıkların yakılması sırasında ısı üretilir.

Uygun yöntemlerle enerji giren atıkların kalorifik değerinin % 70'i ilâ % 80'i olarak değerlendirilebilir.

4. Enerji Geri Kazanımı

ENERJİ ÜRETİMİ ALTERNATİFLERİ

YALNIZCA ISI ÜRETİMİ

- ~% 60 verim
- Isı satışı konusunda sıkıntı
- Merkezi ısıtma sistemi gerekir
- Sanayiye ısı ve veya buhar şeklinde satılabilir.

YALNIZCA ELEKTRİK ÜRETİMİ

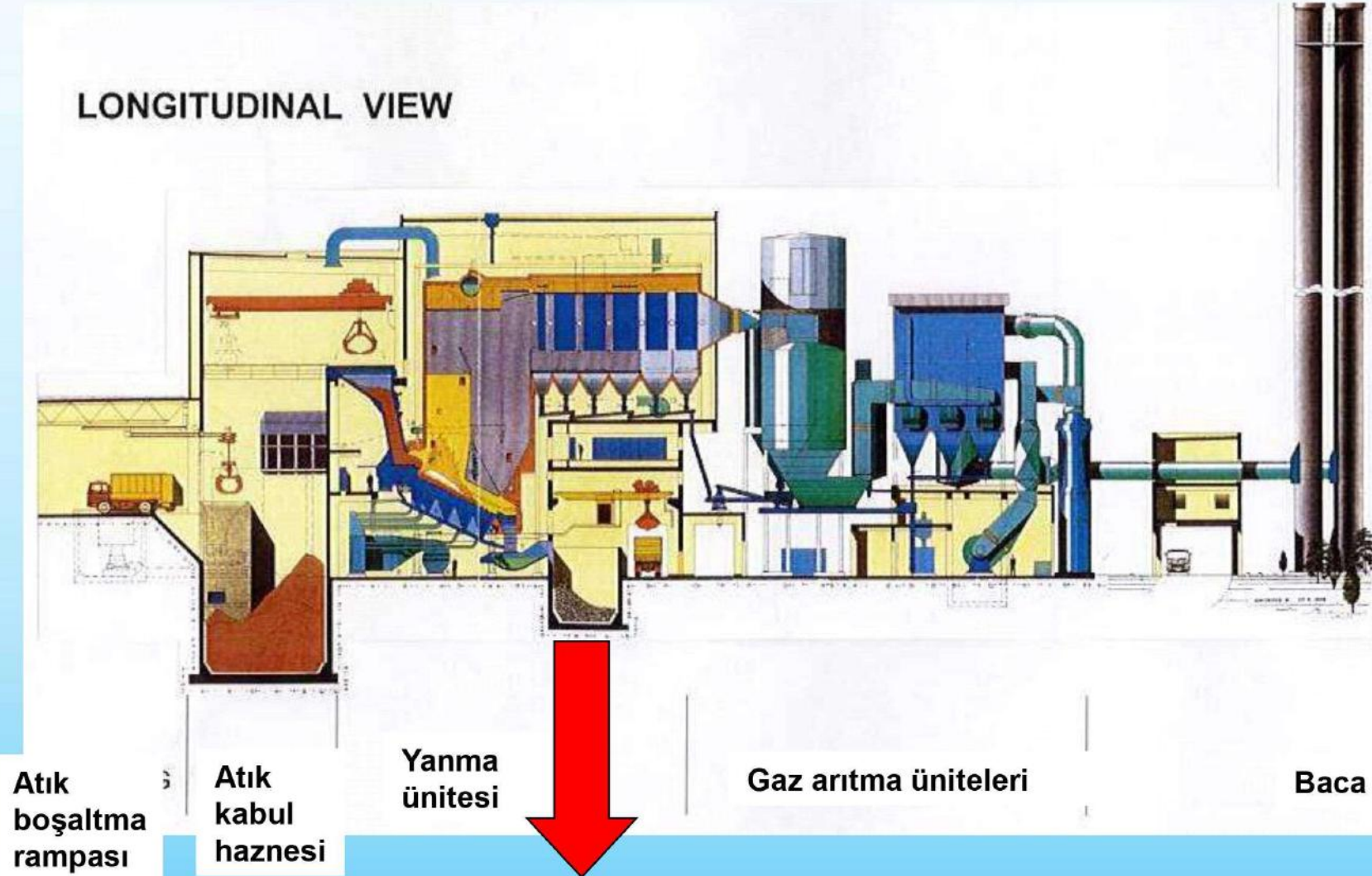
- ~%25 verim
- Satış konusunda sıkıntı yok
- Yüksek İYM

ELEKTRİK + ISI ÜRETİMİ

- ~%80 verim.
- En avantajlı alternatif
- Isıyı satın alacak kaynak bulunmalı
- En yüksek İYM

Taban Külü

LONGITUDINAL VIEW

TABAN KÜLÜ
% 10-20

Avrupa'da Oluşan Atıkların Kalorifik Değerleri

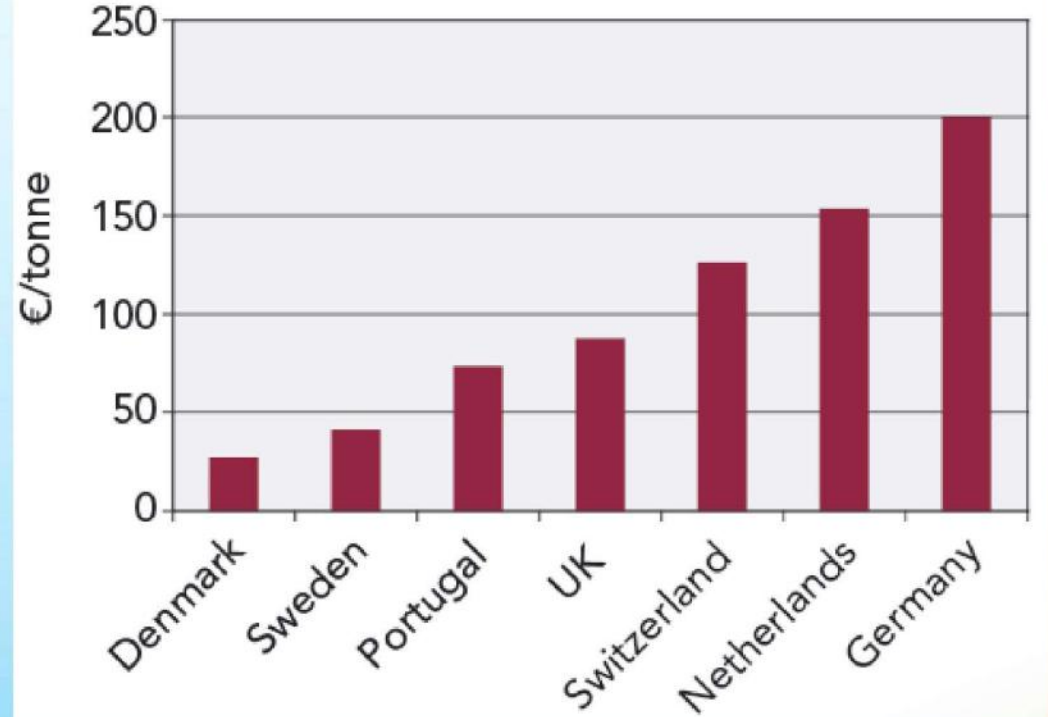
Atık Türü	Net Kalorifik Değer (kcal/kg)	
	Aralık	Ortalama
Karışık Evsel Katı Atık	1500 – 2500	2150
Endüstriyel Atık	1810 – 3000	2620
Geri Kazanım Sonrası Evsel Katı Atık	1500 – 2740	2380
Ambalaj Atığı	4050 – 5950	4760
RDF	2620 – 6190	4290
Tehlikeli Atık	120 – 4790	2320
Aritma Çamurları	400 – 595	500

Kaynak: "Reference Document on the Best Available Techniques for Waste Incineration", European Commission Integrated Pollution Prevention and Control, Brüksel, 2006

MALİ DEĞERLENDİRME-Tesis İşletme Maliyeti

Üye Ülkeler	Evsel Atık Bertaraf Ücretleri (€/ton)
Belçika	56 – 130
Danimarka	40 – 70
Fransa	50 – 120
Almanya	100 – 350
İtalya	40 – 80
Hollanda	90 – 180
İsveç	20 – 50
İngiltere	20 – 40

Incinerator gate fees in Europe

Kaynak: EUROPEAN COMMISSION, Reference Document on the BAT for Waste Incineration, 2006

Kaynak: The Most Efficient Waste Management System in Europe, 2006

Kaynak: "Reference Document on the Best Available Techniques for Waste Incineration", European Commission Integrated Pollution Prevention and Control, Brüksel, 2006

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE İSTAC ÇALIŞMALARI